

Minkuppfödningen i fokus

Minkarna hålls i små burar på gallergolv och deras levnadsvillkor skiljer sig mycket från det liv de är anpassade för. Burarna saknar ofta all berikning.

I början av augusti slog Djurrättsalliansen larm om förhållandena inom den svenska minkuppfödningen. Gruppen hade under ett års tid tagit sig in på 15 av Sveriges 75 minkfarmer för att dokumentera hur djuren lever.

På en majoritet av farmerna uppgav Djurrättsalliansen att man hittat sjuka och skadade djur, till exempel minkar med öppna sår. Det var också vanligt att djur hittades döda i burarna och på nästan alla av de farmer som organisationen tagit sig in på, kunde man filma djur med beteendestörningar.

★ Att olovandes ta sig in på privat egendom är naturligtvis förkastligt. Samtidigt kan omvärlden av den anledningen inte bortse från de fakta som kommit i dagen.

Varje år föds det upp cirka 1,5 miljoner minkar och 2 000 chinchillor inom pälsindustrin i Sverige. Djuren hålls i små burar på gallergolv (0,25 m² för två djur eller hona med ungar) och deras levnadsvillkor skiljer sig mycket från det liv de är anpassade för. Burarna saknar ofta all berikning. Djurhållningen har under många år kritiserats från experthåll, eftersom den strider mot djurskyddslagen och i stor utsträckning skapar beteendestörningar hos djuren. Djurskyddslagen slår fast att djur som hålls i fångenskap ska ges möjlighet att bete sig naturligt och att de ska hållas på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa (§ 4).

Redan 1990 konstaterade Sveriges

Veterinärmedicinska Sällskap att pälsnäringen inte lever upp till djurskyddslagens krav när det gäller minkar. Undersökningen visade att minkhållningen visserligen uppfyllde lagens krav i fråga om djurhälsa, men att minkarna inte gavs möjlighet att bete sig naturligt och att det ledde till att de utvecklade hög grad av stereotypier (=onormala beteenden). I en uppföljande rapport 1996 framfördes kritiken på nytt, eftersom problemen inte hade åtgärdats.

Uppfödarna följer inte lagen

Jordbruksverket kom några år senare fram till samma resultat – minkarna uppvisade allvarliga beteendestörningar som indikerade att uppfödarna inte följde djurskyddslagen. Slutsatsen blev att verket ansåg att de traditionella bursystemen för pälsfarmningen måste avvecklas.

En statlig utredning 2003 konstaterade också att hållningen av minkar måste förändras. Utredningen föreslog att minkindustrin senast 2010 skulle ha utvecklat sin djurhållning så att beteendestörningarna upphört. Om så inte skedde, ansåg utredningen att hållningen kunde förbjudas helt eller delvis. Mot bakgrund av utredningen föreslog regeringen i ett PM 2005 att reglerna för minkuppfödning skulle skärpas i djurskyddslagen, men det blev regeringskifte innan lagförslaget antogs och det föll därför.

Simvatten miljöberikar

Även inom EU har man undersökt hur pälsnäringen håller minkar. En expertrapport har konstaterat att hållningen leder till att djuren utvecklar beteendestörningar. Den konstaterade att minkarna inte gavs möjlighet att klättra, simma eller utföra andra för minkar viktiga beteenden. Forskning har visat att simning har ett stort värde för minken som en berikning av miljön. Tillgång till simvatten under uppväxtperioden leder till att minkvalparna utvecklar ett rikare lek-beteende. Det le-

” Djuren må ha en bra fysisk hälsa och producera fina skinn, men mentalt och beteendemässigt finns stora problem.

der i sin tur till att djuren som vuxna uppvisar färre beteendestörningar.

Ett examensarbete från SLU 2004 visade att dagens burhållningssystem inte ger minkarna möjlighet att bete sig naturligt. Hela 85 procent av de minkar som ingick i studien uppvisade beteendestörningar. Om de gavs möjligheter till berikad sysselsättning minskade beteendestörningarna markant. Minkarna föredrog att sysselsätta sig med simvatten.

Lider i onödan

Som framgått finns det många trovärdiga studier som styrker kritiken mot dagens svenska minkhållning. Djuren må ha en bra fysisk hälsa och producera fina skinn, men mentalt och beteendemässigt finns stora problem. I den snabbgranskning som Jordbruksverket gjorde efter ”minklarret” slår man fast att det bara finns en ”låg frekvens av skador på djuren” och drar slutsatsen att uppfödarna därmed inte har en generellt dålig omsorg om minkarna. Samtidigt pekar verket på ”en del brister i miljöberikningen”. I djurskyddslagen står det dock att handlingar som innebär fysiskt eller psykiskt lidande för djuren är förbjudna. Det finns därför all anledning att ifrågasätta om rovdjur med så starka viltinstinkter som minkens, inte utsätts för onödigt lidande i nuvarande bursystem.

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS
LEG VETERINÄR
FOTO: DJURRÄTTSALLIANSEN

Tack alla ni fantastiska ungdomsledare!

★ Runt om i landet har barn och ungdomar fått möjlighet att leva lägerliv och samtidigt utöva sitt djurintresse på Svenska Blå Stjärnans sommarläger. Det är tack vare alla fantastiska läger- och hjälpledare som Svenska Blå Stjärnan kan anordna lägren.

Tack alla ni ledare som med stort engagemang tagit emot alla barn och ungdomar i sommar. Många barn som inte har ett eget djur hemma har fått möjlighet att låna ett och känna hur det känns att ta det ansvaret. Vi har i år även genomfört två läger för ungdomar mellan 13–18 år, ett djurskötarläger på Dingle och ett läger för hästintresserade.

Ungdomsrådet i samarbete med kansliet är i full gång med planeringen inför 2011, har du önskemål och förslag är du välkommen att e-posta till oss före mitten av oktober på sbs@svenskablastjarnan.se
Stjärnhälsningar!

KRISTIN SUNDSTRÖM
GENERALSEKRETERARE
SVENSKA BLÅ STJÄRNAN

FOTO: BJÖRN SEGERBLAD